

ZÁPADOČESKÁ
UNIVERZITA
V PLZNI

Semestrální práce z KIV/VSP

Sítě front

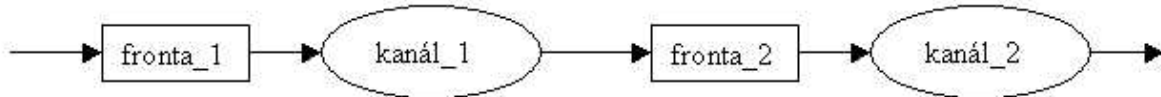
Martin Sloup, A08N0111P

mssloup@students.zcu.cz

20.12.1984, zadání č. 2

Zadání

Pro zadanou otevřenou síť front vypočítejte odhad hodnot L_q a T_q . Časové intervaly mezi vstupy požadavků mají exponenciální rozdělení s parametrem $\lambda = 0.5$, oba kanály obsluhy mají gaussovsky rozdělenou dobu obsluhy se středními hodnotami $T_{s_1} = 1$, $T_{s_2} = 1,33$.

Dále určete střední frekvenci výstupního toku požadavků.

Vypracování

Ze zadání jistě vyplývá, že se jedná o případ SHO označený v Kendallově klasifikaci jako M/G/1. Pokud se zamyslíme nad zadáním, narazíme na dva problémy. První z nich je, že neznáme koeficient variace doby obsluhy C_s pro výpočet střední délky fronty SHO M/G/1 :

$$L_w = \frac{\rho^2}{2(1-\rho)} (1 + C_s^2)$$

Pro gaussovskou dobu obsluhy se variance doby obsluhy pohybuje v rozmezí $0 < C_s < 1$. $C_s = 0$ odpovídá shodné (nenáhodné) době obsluhy (tj. M/D/1) a střední délka fronty L_w vyjde přibližně dvakrát menší než pro SHO M/M/1. Pokud budeme uvažovat nejhorší případ, tj. $C_s = 1$, jedná se o variantu SHO M/M/1.

Ze střední délky fronty se již dají jednoduchým způsobem spočítat hodnoty L_q (střední celkový počet požadavků v SHO):

$$L_q = L_w + L_s = L_w + m \cdot \lambda \cdot T_s^1$$

A pomocí Littleových vztahů i T_q (střední doba průchodu požadavků elementárním SHO – střední doba odezvy):

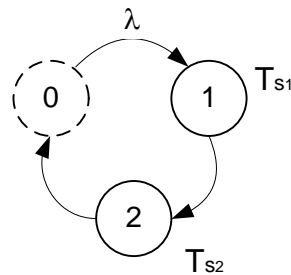
$$T_q = \frac{L_q}{\lambda}$$

Druhým problémem je, že pro učení celkového T_q obou SHO je zapotřebí znát celkové L_q . To je možné spočítat použitím Jacksonového teoremu:

- Všechny toky požadavků z okolí do sítě mají poissonovský charakter.
- Všechny obslužné uzly mají exponenciální rozdělení doby obsluhy se střední hodnotou T_{s_i} .
- Po ukončení obsluhy v uzlu i přechází požadavek zcela náhodně do dalšího uzlu j (tj. s pravděpodobnostmi p_{ij}), přitom přechod se uskuteční bez zpoždění.

¹ V našem případě je počet kanálů 1, tedy $m = 1$.

Z toho vyplývá, že celkové L_q lze spočítat jen pro SHO M/M/1. Proto L_q a T_q spočítáme pro nejhorší případ (tj. M/M/1) s vědomím, že výsledné hodnoty pro SHO M/G/1 budou nižší. Nyní již tedy výpočet pro SHO M/M/1.

Obrázek 1 - Markovská reprezentace našeho SHO

Nejprve vypočítáme tok uzly:

$$\Lambda_1 = \Lambda_0 p_{01} = \lambda = 0,5$$

$$\Lambda_2 = \Lambda_1 p_{12} = \lambda = 0,5$$

Následně i zatížení:

$$\rho_1 = \Lambda_1 T_{s1} = \lambda T_{s1} = 0,5 \cdot 1 = 0,5$$

$$\rho_2 = \Lambda_2 T_{s2} = \lambda T_{s2} = 0,5 \cdot 1,33 = 0,665$$

Platí podmínka stacionarity, tj. $\rho < 1$. Spočteme L_q (střední celkový počet požadavků v SHO) pro každý uzel. Nejdříve však odvodíme tento vzorec použitím střední délky fronty L_w , variance doby obsluhy $C_s = 1$ pro SHO M/M/1 a vzorce $\rho = \lambda T_s$:

$$L_q = \frac{\rho^2}{2(1-\rho)}(1+C_s^2) + \lambda T_s = \frac{\rho^2}{1-\rho} + \rho = \frac{\rho}{1-\rho}$$

$$L_{q1} = \frac{\rho_1}{1-\rho_1} = \frac{0,5}{1-0,5} = 1$$

$$L_{q2} = \frac{\rho_2}{1-\rho_2} = \frac{0,665}{1-0,665} = 1,985$$

Použitím Jacksonova teorému vypočítáme L_q celého našeho SHO:

$$L_q = L_{q1} + L_{q2} = 1 + 1,985 = 2,985$$

Pomocí jednoho z Littleových vzorců získáme T_q (střední dobu odezvy):

$$T_q = \frac{L_q}{\lambda} = \frac{2,985}{0,5} \doteq 5,970$$

Nyní již zbývá vypočítat střední frekvenci výstupního toku. Tu vypočítáme z převrácené hodnoty střední doby obsluhy (v sekundách) druhého uzlu:

$$\mu = \frac{1}{T_{s2}} = \frac{1}{1,33} = 0,752 \text{ Hz}$$

Závěr

Cílem bylo vypočítat hodnoty L_q , T_q a μ pro SHO M/G/1. Pro neznalost hodnoty variance doby obsluhy (C_s) jsme provedli výpočet hodnot pro nejhorší případ, tj. pro SHO typu M/M/1. Hodnoty pro M/G/1 budou tedy nižší (pro μ bude vyšší) než námi vypočítané pro nejhorší případ.

Tedy přesněji:

$$L_q(\text{pro } M/G/1) < 2,985$$

$$T_q(\text{pro } M/G/1) < 5,970$$

$$\mu(\text{pro } M/G/1) > 0,752\text{Hz}$$